

STANISLAV STODŮLKA

MINI-série

ERROR

Tělo si nevybereš & filosofie existence

ERROR

Copyright © Stanislav Stodůlka
ERROR: MINI-série

Překlad © Iveta Fiddis Wiedermann
Jazykový redaktor © Lucie Votrubcová
Ilustrace © Iveta Fiddis Wiedermann
Myšlenkový brainstorming: Zuzana Vančilková
ISBN: 978-80-7551-380-9

www.kniha-error.cz

Jonathan
LIVINGSTON

GROW SOUL

Tato MINI-série nabízí pouze malou ochutnávku knihy *ERROR* – komplexního a holistického průvodce porozuměním vašemu tělu, životu v něm a naší **vzájemné propojenosti** s „naší“ planetou.

Konkrétní postavy a příběhy v této mini-knize jsou vymyšlené. Jakákoli podobnost s vámi a **miliony či miliardami** dalších lidí je úplně „náhodná“...

ERROR

Tělo si nevybereš

A abychom to neměli v životě tak jednoduché a nemohli od sebe „opisovat“ návod, jak si se životem poradit, dostane každý z nás na cestu svůj vlastní „balíček překvapení“. Život nám ho naservíruje v podobě nějakého konkrétního těla, které **bez možnosti výběru** natvrdo „nafasujeme“.

Můžeme se ocitnout v těle ženském nebo mužském. V těle mohutném, útlém, „hnědém“, „bílém“, „žlutém“... Můžeme se narodit v těle cholerickém, melancholickém nebo úplně specificky namixovaném. Můžeme se také narodit se šikmýma očima, slepí nebo hluší. Můžeme se narodit v těle, které má odstávající uši, bude mít malá prsa, křivý nos. Není také vyloučeno, že nám bude chybět nějaký orgán nebo končetina. Můžeme se také ocitnout na světě v těle homosexuálním, bisexuálním nebo jako siamské dvojče.

MY však v ničem z toho **volbu nemáme!**

Jednoduše si s tím musíme nějak poradit...

ERROR

*Filipův soused **Petr** vyrůstal téměř celé dětství na sídlišti velkého města. Jeho máma se starala ještě o další dva sourozence a o chod domácnosti. Později, když musela znovu do práce, pomáhala jí s výchovou babička. Petrův otec, jako vedoucí pracovník ve státní instituci, trávil hodně času v práci a zabezpečoval rodinu. Každou neděli a všechny významné svátky*

chodili pravidelně do kostela. Zkrátka taková na tehdejší dobu „normální“ rodina.

S příchodem puberty se Petr, stejně jako jeho vrstevníci, začal postupně seznamovat s opačným pohlavím. První rande, pusa, první pubertální vztah. O nic z toho nebyl Petr ochuzen. Roky plynuly a jeho puberta a postupné dospívání probíhaly úplně normálně. Alespoň na první pohled...

Petr totiž už nějakou dobu pociťoval, že s „ním“ není něco tak úplně v pořádku. Alespoň ne tak, jak to vnímal u svých kamarádů a spolužáků. U kamarádů a spolužáků, které dokola poslouchal, jak nadšeně popisují své první sexuální zážitky. Všichni byli vždy takoví plní nadšení a vzrušení, když vyprávěli o svých zážitcích s dívkami. Petr sice vždycky souhlasně přikyvoval, nikdy však tomu nadšení tak úplně nerozuměl. Ne že by se o totéž sám nepokoušel. **Právě naopak.** Měl za sebou několik vztahů a vždy se snažil prožít to, co s takovým nadšením popisovali jeho vrstevníci. S dívkami strávil poměrně dost romantických chvil, ale nikdy nedokázal pocítit to, co popisovalo okolí. „No, jestli takhle vypadá ta láska, tak to všichni teda pořádně zveličují,“ napadalo ho opakovaně. I ten večer skončil se svou přítelkyní v prázdném bytě své babičky, která se skupinou dalších důchodců odjela na zájezd.

Celý večer probíhal skvěle, až do chvíle, kdy došlo na „romantiku“. V tu chvíli se Petrovi dostavily znovu ty stejné pocity. Pocity, které zažíval pokaždé, když došlo na intimnosti s dívkou. Pocity prázdnoty, nucení se... Petr ještě nebyl schopný tyto pocity úplně popsat, snažil se je tajit a snažil se chovat „normálně“, aby „to“ nějak dopadlo. Občas byl ve své snaze i úspěšný, ale namísto radosti a vzrušení byly tyto chvíle v jeho případě zdrojem stresu. Jako by se v něm neustále něco bouřilo... Petr si uvědomoval, že mu romantika se ženou z nějakého

záhadného důvodu připadá nepřirozená. „A přitom ona je taková úžasná osoba, zároveň tak přitažlivá. Každý mi ji závidí,“ opakoval si stále dokola a cítil se provinile. Petr si stále více uvědomoval, že s ním něco neprobíhá tak úplně... „normálně“. Pocity, že není jako ostatní, ho šířaly čím dál víc.

„Proč právě já? Proč nemůžu být prostě jako ostatní?“ ptal se plný zoufalství sám sebe dokola a nejednou se mu přitom do očí tlačily slzy.

Uplynuly roky a Petr už má o své homosexualitě v hlavě jasno. Stále to však nikomu neřekl. Bojí se totiž **reakce okolí**, ale především **blízké rodiny**. „A co naše stará babička. Nechci ani pomyslet na to, co by se jí mohlo stát, kdyby se to dozvěděla. Vždyť by ji to nejspíš zabilo.“ Nejvíce se však bojí svého otce. Otce, který měl na „dané téma“ vždycky tvrdé a nevraživé poznámky. Často Petr z jeho úst slýchal ostrá slova, jak by „je“ všechny nastrkal za mříže...

Myšlenky o své „nenormálnosti“ Petr zaháněl prací a hraním amatérské hokejové ligy. Stavby smutku a deprese se však často opakovaly. Nepomohlo ani **nové auto**, které si koupil, aby si udělal trochu radost. Právě naopak, jednoho dne už z dálky spatřil na lesklých dveřích nového auta dlouhý škrábanec. To bylo poprvé, kdy vážně pomyslel na to, že se na tomto světě jen trápí...

Tělo, můj nerozlučný společník

Co by bylo potřeba udělat, abychom si na tělo „zvykli“? Abychom se s ním plnohodnotně sžili, ztotožnili se s ním, a dokonce ho považovali za sebe samého?

No přece strčit nás do něj úplně od mala, tedy od narození, a „vymazat“ nám paměť. Nic jiného neznáme, všechno je pro nás úplně nové a neznámé. Po všem musíme pátrat, všechno nám musí někdo říct, nebo na to musíme časem přijít sami, včetně těch nejzákladnějších tělesných funkcí. Například při zmiňovaném koupání se zástupcem **opačného pohlaví** musíme v prvních letech života zjišťovat důvody a funkčnost rozdílných částí těla z „externích zdrojů“. Chlapec nemusí mít celé roky tušení, proč určitá část jeho vlastního těla dokáže „**měnit konzistenci**“. Pokud dívku někdo zavčas nepoučí, tak **nemá ani tušení**, že v určitém věku **dostane její tělo menstruaci**.

ERROR

Na tělo bychom ideálně **potřebovali návod**. Nicméně už samotný fakt, že by se nám tento návod hodil, nám **jasně ukazuje**, že pracujeme s něčím **neznámým**. Nic jiného však neznáme, a tak se nám to všechno zdá...

přirozené, připadá nám to **normální**.

Kdyby nás však teď umístili do virtuální reality, například v simulátoru psa, a pak by nám **kompletně, ale úplně kompletně vymazali paměť**, tak bychom si celý svůj (nový) život mysleli, že jsme pes, a **sžívali** bychom se s novou rolí. **Nic jiného bychom ale neznali**, a tak to, že jsme psem, by se nám zdálo...

přirozené, považovali bychom to za **normální**.

ERROR

Podobným způsobem se během života **sžíváme** se svým tělem. Sžíváme se s ním a krok za krokem zjišťujeme, jaké schopnosti a vlastnosti to naše tělo vlastně má. Prostřednictvím funkce *porovnávání* jsme schopni vnímat, do jaké míry je naše tělo podobné nebo odlišné od těl jiných lidí, například konstitucí, barvou, schopnostmi, vzhledem... A kromě odhalování svých tělesných vlastností zároveň zjišťujeme také to, jak tyto vlastnosti **vnímá naše okolí**. Forma a intenzita následné „zábavy“ a „životního tréninku“, který si s tím vším na světě „užijeme“, závisí především na tom, v jakém období, tedy v jaké **intelektuálně-vývojové fázi** lidské společnosti se tady ocitneme, **kde a v jaké kultuře** se na zeměkouli ocitneme a samozřejmě s jakými konkrétními **tělesnými specifikacemi** (barva pleti, pohlaví...) se tady ocitneme.

Ať už ale dostaneme tělo jakéhokoliv barvy, jakéhokoliv tvaru, pohlaví, temperamentu a řady dalších vlastností, téměř vždy dostaneme samostatný biologický **stroj**. Stroj se specifickými vlastnostmi, se kterým se budeme v průběhu života učit pracovat, se kterým se budeme postupně sžívat.

Kritickým aspektem v tomto bodě je však to, že po celou dobu toho našeho **nerozlučného soužití** se budeme také neustále...

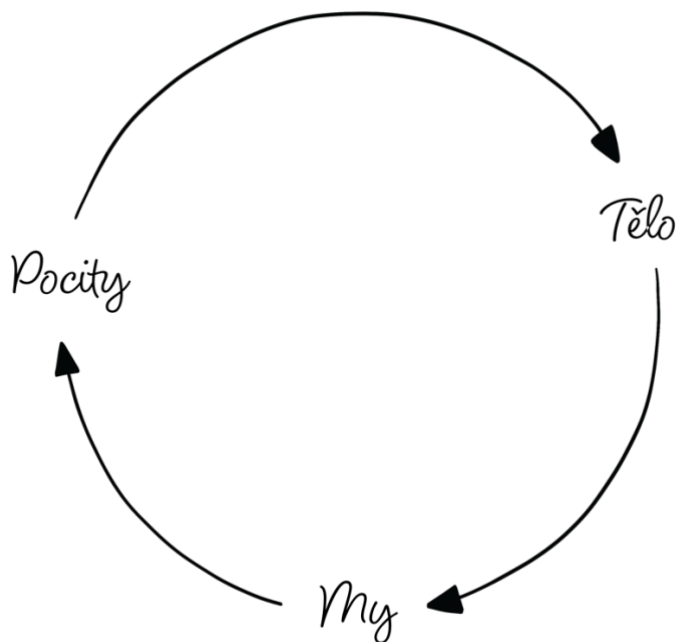
vzájemně ovlivňovat.

Tělo totiž ovlivňuje **nás**, tedy naše vnímání a **pocity**, mimo jiné svými fyziologickými **potřebami**, jako jsou například potrava,

odpočinek, rozmnožování... A samozřejmě s tím vším spřízněnou **programovou výbavou**. Také jsme ovlivněni jeho technickým, tedy **zdravotním stavem** a samozřejmě **hormonálními hladinami**. Hormonálními hladinami, ať už pravidelnými, tedy **cyklickými**, dlouhodobými, nebo i nárazovými.

A **my** zase ovlivňujeme **tělo** především svým **životním stylem**, **životním přístupem** a samozřejmě jeho **technickou údržbou**. Tím vším dohromady ovlivňujeme jeho **zdravotní stav**, včetně **hormonálních hladin**, a to právě těch, kterými **tělo působí zpětně na nás** a naše zmiňované vnímání, nálady a pocity. Ano, máme tu **dokonale provázaný kruh**.

Takže...

naše tělo nejsme my...,

ale právě proto je jedním z našich nejdůležitějších úkolů této souhře porozumět a **vytvořit vzájemný soulad, souhru...**

synergii...,

dokud nás opravdu smrt nerozdělí.

*Filip onemocněl hned poté, co ho „vyrazili“ z práce, neměl na splátky svého luxusního auta a **utápěl se ve strachu a nejistotě**. Z tohoto úhlu pohledu však nad svou náhlou nemocí vůbec nepřemýšlel. Naopak, kdyby mu to někdo řekl, připadalo by mu to absurdní.*

Emina máma byla zase pravidelně na „pár dní v měsíci“ jako vyměněná a na svém manželovi Pepovi nenechala v tomto období „nit suchou“. Často jako by ani sama sebe nepoznávala a nejednou jí bylo Pepy zpětně i líto.

Možnosti interpretace neboli... KDO jsem tedy „já“?

„Ty nevíš, jak vznikl vesmír?“ ptá se Petr Reného překvapeně.

„Ale víím... Velký třesk, že? Z jedné malé kuličky prý z ničeho nic explodoval gigantický vesmír s **biliony** galaxií, kde v každé galaxii můžou být další stovky bilionů hvězd podobných našemu Slunci. Takže „intergalakticky“ nespočetné množství hvězd a planet se prostě rozprsklo z nějaké malé kuličky... No jasně, že vím, kdo by to nevěděl,“ odpovídá René s ironickým úsměvem, ťuká si přitom na čelo a očividně se u toho baví. „Ale možná, že ten vesmír někdo prostě jen tak zapnul. Jako když zapneš televizi a najednou se z jednoho malého bodu uprostřed obrazovky rozsvítí celý obraz,“ dodá René tichým hlasem, skoro sám pro sebe.

„No vždyť to byl Bůh,“ podotkl Petr pohotově. „Nebo nějakí ‚ajtáci‘, kteří to celé naprogramovali a jednoho dne to celé prostě zapnuli,“ protičil René s úsměvem. „A aby to nebyla nuda, taky nám tu vytvořili několik **různých ras s různými barvami pleti, různými jazyky** a k tomu tu ještě máme hromadu **různých náboženství**. A přitom máme v hlavách programy, díky kterým **pokládáme všechno odlišné za nenormální, vždy musíme mít pravdu a nepřiznáme svoji chybu,**“ dodal René s neskrývanou ironií. „A ať tě chrání všichni svatí, pokud nemáš stejný názor,“ baví se René sám nad sebou.

„Cokoli **rozdílné je nenormální**... No, tak to pěkně děkuji, že máme v hlavách takový program,“ poznamenal Petr a jeho tvář postupně ovládl smutek, když pomyslel na svou vlastní „rozdílnost“.

„A teď ten ‚ajták‘ nebo Bůh sleduje, jak se s tím vším jako lidstvo vypořádáváme a pravděpodobně se díky nám dobře baví...,“ snažil se René odlehčit situaci.

„...nebo si ťuká na čelo a je mu z nás do pláče,“ ukončil v tu chvíli Petr debatu a v tichosti odešel od stolu.

Vesmír, život, vědomí, to vše je pro nás navzdory vědeckému pokroku stále velkou neznámou. V žádném fyzickém „návodu na život“ to napsané nenajdeme, a často tak můžeme tápat v úvahách, proč tady jsme, co tady máme dělat, co se tady máme naučit, čeho máme dosáhnout, **co nás čeká po smrti...**

Jsme schopni uvědomovat si „sami sebe“, ale tělo nám často dokazuje, že je samostatnou jednotkou, která na pozadí vykonává množství úkonů, do nichž máme minimální nebo vůbec žádnou možnost zasahovat. Že je to samostatná jednotka, která často funguje mimo, nebo dokonce **navzdory naší vůli**.

Kdo je tady skutečným šéfem a kdo se často jen veze?

Vezměme si například nepřiměřenou alergickou reakci, kterou si je tělo schopno vyvolat samo i navzdory tomu, že **vy** víte, že **oříšek není jed**. Avšak tělo jako samostatný stroj prostě z nějakého (možná chybného) důvodu usoudí, že kousek arašidu je důvodem k vyvolání tak extrémní reakce, že se v krajním případě samo udusí... A **vy** s tím **neuděláte nic**. S beznadějí a hrůzou z nesmyslnosti celé situace se snažíte lapat po dechu, zatímco vaše modrající tělo víc a víc brání přívodu vzduchu skrz otékající dýchací cesty. Tak moc byste chtěli v tu chvíli být skutečně tím tělem nebo alespoň jeho pánem a prostě tu nepochopitelnou reakci zastavit. Ale ono to nejde. Vezete se jen jako vyděšený pasažér na sebevražedné cestě vašeho těla na pitevní stůl.

Nebo si vzpomeňte na tělesný *program příjmu energie*. **Vy** víte, že už dávno máte nadváhu, ale tu nekončící přehnanou chuť vašeho těla na sladká a tučná jídla prostě **vypnout nedokážete**.

Také tělesné emoce, které cítíme, dokážou být často na míle vzdálené tomu, co bychom si v dané situaci přáli pociťovat **my**. Tělo nás zaplavuje lítostí nebo hněvem a agresí, přestože **my** v danou chvíli tak moc chceme zůstat „nad věcí“.

Ale pokud je tedy tělo samostatný biologický stroj, který se **já** snažím „horko těžko“ ovládat nebo alespoň usměrňovat, tak...

KDO jsem tedy JÁ?

„Někdy mě napadají různé myšlenky, na které nechci myslet, ale nedokážu je zastavit. Nebo chci něco udělat, ale nedokážu se k tomu odhodlat. Jako by mi v tom něco bránilo,“ pokračuje Petr ve filozofické debatě. „Nebo někdy cítím, že něco ve mně se chce chovat sobecky, závistivě, pomstychtivě... Prostě někdy mám pocit, jako by ve mně bylo ještě něco jiného. Ani to nedokážu správně popsat. Možná je to to ego a ty programy, o kterých pořád mluvíš,“ směřuje Petr svou úvahu na Reného.

„Možná se na to lidé dívají opačně,“ odpoví René pohotově. „Možná to není tak, že něco je v nás. Možná, že my jsme v něčem. V nějakém... ehm..., tvorovi, který má vlastní programy, vlastní touhy, pudy. Tvor, který chce přežít, chce se rozmnožovat, rozšiřovat své teritorium a tedy zajišťovat ty své potřeby stejně jako jiné živočišné druhy... Možná, že je člověk spolu se zvířaty jen dalším živočichem v řadě, jen o něco vyspělejší. A v těle toho živočicha jsme nějakým záhadným způsobem získali vědomí,“ nechal se debatou unést René a vzápětí pokračoval.

„Vezmi si mě. Sám nevím, proč tak dokonale ovládám matematiku. Rozumím jí, aniž bych se ji kdy musel učit. Prostě ji umím a nevím, kde se to ve mně bere. To moje tělo, tělo toho

živočicha, které jsem vyfasoval, má tyto vlastnosti...,“ baví se René.

„Máš pravdu, René,“ říká Petr. „Vždyt’ vezmi si zase mě. Já sám nevím, proč mě ženy vůbec nepřitahují. I když se snažím, prostě to jinak nejde a nevím, kde se to ve mně bere. To moje tělo, tělo toho živočicha, které jsem vyfasoval, má tyhle vlastnosti,“ řekl Petr nečekaně a cítil, jak se mu do očí derou slzy.

To bylo poprvé, kdy Petr promluvil o své homosexualitě...

„Scio me nihil scire.“ – Vím, že nic nevím.

Když se zeptáme kohokoli, ať už je to kněz, obvodní lékařka, vědec, babička, nebo soused instalatér, „co to znamená být **člověkem**, tedy **lidskou bytostí**, která oplývá **vědomím**,“ dostaneme rozmanité odpovědi... nebo nedostaneme žádnou a budou se na nás dívat jako na blázna.

Pokud však budeme mít to štěstí, že se nám nějaké odpovědi přece jen dostane, bude ovlivněna náboženským přesvědčením, vědeckými znalostmi a řadou dalších aspektů, na jejichž základě si utváříme pohled na svět.

Názorů bude mnoho. Některá náboženství například vnímají člověka jako bytost tvořenou dvěma entitami, a to **tělem** a **duší**. Duše jednoduše „osedlala“ tělo a přebývá v něm, dokud nenastane smrt. Následně, v závislosti na konkrétním náboženství, učení nebo filozofickém směru...

- **putuje** někam dál...
- **vrátí se** v novém těle (ať už člověka, nebo jiného tvora), případně dokonce...
- **zanikne**.

Z tohoto pohledu jsme tou duší **my**.

Na druhé straně máme zase názory založené více na (v současnosti známých) vědeckých poznatcích o mozku. Ty se pohybují například v již zmíněných rovinách, kde je naše **racionální myšlení** tvořeno tou evolučně nejmladší částí mozku nazývanou **neokortex**. Naproti tomu instinkty a naše pudová, tedy „zvířecí“ část, je řízena nejstarší (živočišnou) částí mozku, pro kterou se někdy používá označení „plazí mozek“, případně limbický systém, který mimo jiné obsahuje i zmíněnou **amygdalu**.

Vzpomínáte si¹ na Eminu mámu, jak v restauraci **bojovala** „sama se sebou“, jestli si dá palačinky, nebo nějaké zdravější jídlo? V tomto případě to byl tedy její **neokortex**, který si racionálně uvědomoval, že její tělo už má nadváhu a chtělo by to nějakou zdravější volbu. Neokortex však musel bojovat s tou **živočišnou částí**, která „nic neřeší“ a chce se **v té chvíli** prostě jen „nažrat“ bez ohledu na to, že ji to může z dlouhodobého hlediska zabít. Asi si nemusíme připomínat, která část mozku v případě Eminy mámy v tu chvíli zvítězila a která naopak neuspěla. Přesně tak, jak je tomu často u spousty z nás...

Člověk věřící v duši by mohl tuto situaci zase vnímat tak, že **my** jako ta duše sídlící v těle musíme s pomocí racionálního myšlení

---

¹ Ref. kniha ERROR

ovládat ty nejjednodušší pudy a programy našeho **těla**. V případě Eminy mámy víme, že tím, kdo v tu chvíli zvítězil, tedy nebyla duše, že?

Jiné teorie zase pracují s alternativou, že naše rozumné **já** se nachází v nějaké společné, „centrální“ **inteligenci**, z níž jsme schopni čerpat, a naše tělo, možná mozek, možná ten neokortex nebo nějaká jiná součást, je „pouze“ **přijímačem**, pomocí kterého jsme schopni z té centrální „studnice životní moudrosti“ čerpat, pokud jsme dostatečně **otevření** a pokud **opravdu** chceme.

Ale...

navzdory všem těmto úvahám si můžeme v tomto bodě říct ještě jeden důležitý fakt. Fakt, že na tom, co vědomí a racionalita přesně je, teď vlastně vůbec, ale...

vůbec nezáleží.

Nezáleží na tom, zda je to duše, nebo nějaká konkrétní část mozku, jiné části těla nebo nějaká vzdálená „centrální databáze“, ze které můžeme čerpat nápady, myšlenky, inspiraci, kreativitu, múzu, nebo dokonce **intuici**...

Ptáte se, proč na tom nezáleží? Protože pokud se budeme bavit o mozku, tak „dnes“ to podle současných vědeckých poznatků může být zmíněný neokortex. Ale „zítra“ to může být malý mozeček nebo **epifýza**, „pozítří“ něco úplně jiného nebo mix čehokoli a možná na to nepřijdeme nikdy. Proto na tom teď nezáleží.

To, na čem však **záleží**, je, že s trochou snahy a úsilí...

jsme schopni tyto strany, tedy tyto „polarity“ rozpoznávat!

„Polarity“ jako duše a tělo, neokortex a amygdala nebo cokoli jiného. Jsme schopni **si je uvědomovat, rozlišovat je**, jsme schopni **vytvořit si odstup a mít nad nimi nadhled**. S patřičnou dávkou **silné vůle** jsme pak schopni fungování toho „krátkozrakého živočicha“, ať už je to cokoli, **koordinovat**.

A když už mluvíme o zvířeti...

Komponenty těla... a nejsem vlastně zvíře?

Tělo je úžasný, složitý a komplikovaný stroj. V mnoha ohledech chytrý a rafinovaný. Ale rozhlédněte se kolem sebe. **Tělo totiž nevlastníme jen my...**

Určitě si vybavíte, že v jedné z předchozích kapitol jsme mluvili o tom, že jsme se na světě mohli ocitnout v těle různých odstínů, rozměrů a dalších vlastností a nemůžeme s tím nic dělat. Tělo nemůžeme vyměnit, takže se s ním musíme naučit žít a poradit si.

Ale kde je vůbec napsáno, že **se tady musíme „zákonitě“ objevit jako člověk** druhu **Homo**? Vždyť **Homo sapiens**, tedy „člověk moudrý“, jak jsme sami sebe odvážně nazvali, je ve

skutečnosti další **živočišný druh**, savec z **čeledi hominidů**, tedy z **řádu primátů**, **stejně jako například orangutan...**

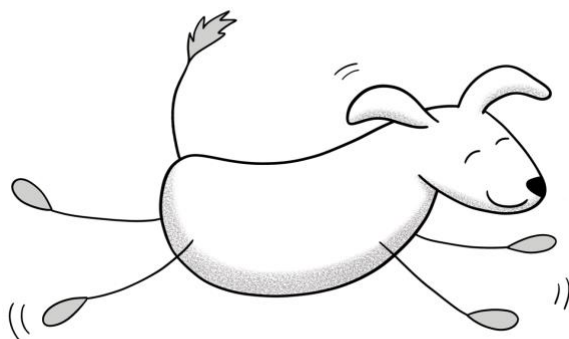
ERROR

Co kdybychom se tu mohli ocitnout v těle jiného živočišného druhu, jiného zvířete? Vždyť vůbec netušíme, co bylo před naším narozením, a stejně tak netušíme, co bude po naší smrti, **vyločit tedy nemůžeme nic.**

A jakým způsobem by tedy svůj život mohly prožívat ostatní živočišné druhy ve **svých vlastních tělech**?

Jako lidé jsme často přesvědčeni, že strach, smutek, radost nebo jakoukoliv jinou náladu či emoci můžeme pociťovat jen my. Považujeme však za skutečně pravděpodobné, že by schopnost generovat **hormonální a chemické tělesné procesy**, které jsou za tyto nejrůznější **pocity zodpovědné**, vznikla v přírodě a **v celé živočišné říši** výhradně jen pro jeden jediný typ **těla**? **Výhradně pro těla primátů Homo**, tedy pouze pro tělo člověka?

Dívali jste se někdy do očí veselého nebo vyděšeného zvířete? Opravdu jste v nich nikdy nepozorovali strach, smutek, hněv, nebo naopak radost, spokojenost, hravost, či dokonce žárlivost?

Vždyt’...

odpovězte si sami...,

a to alespoň ti z vás, kteří máte doma psa nebo jiné zvíře, které je vám blízké. Ti z vás, kteří jste měli možnost sledovat a **vnímat** nezřídka letargická zvířata v zoologických zahradách, nebo ti z vás, kteří měli možnost vidět nekonečně dlouho nařikající krávu, které odebrali potomka, nebo ti z vás, kteří viděli vyděšené prase nebo jiné zvíře, které bylo násilím táhnuto na jatka.

Říkáte, že u zvířat jde „jen“ o instinkty nebo **pudy**? Možná. **Ale co si myslíte**, že je náš strach o našeho potomka, náš strach o náš život nebo pocity vedoucí k „aktivitám rozmnožování“, které instinktivně pocítujeme, i když žádné další potomky neplánujeme? **Co myslíte**, že jsou vlastně ty **programy v našich hlavách** popsané (nejen) v této knize?

Ano, zvíře kvůli rozdílům ve „výkonnosti“ **neokortexu** a jeho ekvivalentů nenavrhne teorii relativity, nenapíše knihu,

nevymyslí raketu, lunární modul ani atomovou bombu. Ale co to ostatní? To ostatní, co řídí tak velkou část našeho vlastního emočního prožívání, **chování a reakcí**? Co tedy ta „živočišná“ **limbická oblast**, její ekvivalenty a také **amygdala** a další součásti, které **se vyskytují i v širokém spektru živočišné říše**? Ano, ta limbická oblast a amygdala, které tak **zdatně ovládají i tu naši lidskou populaci...**

Je tedy **naš strach** o život jiný, protože máme tělo primáta Homo sapiens? Je tedy vyděšené a splašené prase, které se snaží v panice utéct a **zachránit si život**, zatímco ho za uši taháme na jatka, něco úplně jiného než primát Homo sapiens, tedy člověk, který se snaží **v panice utéct a zachránit si život**, zatímco je násilně vlečen na smrt?

A co například hormon oxytocin, který je mimo jiné článkem ke vzniku **mateřského citu** a který se taktéž vyskytuje v celé **rozsáhlé živočišné říši**, včetně výše zmíněné krávy?

Můžeme tedy opravdu **racionálně** považovat za pravděpodobné, že **těla jiných tvorů** nebudou mít programy, které se **je budou snažit udržet při životě**, stejně jako se naše těla prostřednictvím programů, strachu a dalších pocitů snaží **udržet při životě** a v bezpečí **nás**?

To, že jsme si život v těle opice, želvy, delfína, prasete nebo „vánočního“ kapra na vlastní kůži neprožili, respektive že si ho nepamatujeme, **neznamená**, že těla jiných živočišných druhů nejsou rovněž schopna prostřednictvím hormonálních **tělesných procesů** vytvářet...

emoce a pocity.

Podobným aspektem je i...

bolest.

Bolest je mimo jiné „funkcí“ **nutnou pro přežití**, která má prostřednictvím **velmi nepříjemných pocitů** zabezpečit, abychom se houževnatě snažili zabránit poškození našich **těl**. Nicméně...

chránit své tělo nepotřebuje pouze Homo sapiens...,

tedy živočišný druh hominidů z řádu primátů, tedy člověk. Prostřednictvím **senzorických tělesných procesů a následných pocitů** potřebují své tělo chránit **i ostatní zástupci živočišné říše**.

Takže to, že nám to slovy neřeknou, nebo to, že je my jako zástupci druhu Homo nedokážeme vždy empaticky vnímat a „číst“, **neznamená**, že další živočišné druhy tyto pocity nepocítují ve své specifické podobě nebo klidně podobně, jako je pocítujeme my, nebo dokonce více než my. **Vybavení na to mají**. Mají svůj vlastní biologický stroj, mají své vlastní „vozítka“, tedy své **vlastní tělo**, ve kterém „pobíhají“ po planetě... podobně jako my.

ERROR

Co se skutečně odehrává uvnitř jiných živočichů, se tedy může diametrálně lišit od toho, co bychom si mohli povrchně myslet. Ale ano, chápu... Vždyť i mnozí vědci se ještě „donedávna“ **domnívali**, že zvířata přece žádné emoce ani bolest nepocítují.

Bylo by samozřejmě mnohem jednodušší se pořád dokola přesvědčovat, že zvířata bolest, strach, smutek a další emoce necítí. Proč? Protože pak s nimi můžeme snadněji a **bez výčitek** zacházet tak, jak s nimi často jako „nadřazený“ lidský druh zacházíme.

Zvířata jsou na planetě Zemi regulárními reprezentanty života stejně jako my. Pokud chceme **své potomky naučit respektu k jejich okolí a k životu obecně, měli bychom jim umět předat, že každý tvor je život, stejně jako i my jsme život.**

Vždyť co to potom vlastně znamená být vyspělou intelektuální bytostí, být **člověkem**? Je to skutečně o tom, vymyslet například myčku nádobí, tank, důmyslnou přehradu, bombu nebo používat pračku? Nebo snad to, že se v boji o území a zdroje namísto zubů, drápů nebo kamenů **vzájemně zabíjíme raketami**? To by měla být ta úroveň lidského intelektu, na kterou chceme být hrdí? Protože na technologický pokrok experty bezesporu jsme.

Někteří z nás to mohou považovat za **absurdní**. Vždyť přece vůbec není jisté, jak to ve skutečnosti je. A to je fakt! Nevíme, jak to ve skutečnosti je. **Ale to je právě ono... Nevíme!!!**

Uvědomme si však, že každý den proletíme vesmírem miliony kilometrů na „**barevné kuličce**“ zvané Země, kterou nám ohřívá „**termonukleární reaktor**“ zvaný Slunce. Spolu s tímto reaktorem si v galaxii plachtíme kolem **černé díry**, která vše ze

svého okolí nasává jako vysavač, a to včetně světelných vln, a přitom si ještě zvesela **ohýbá čas a prostor**.

Plachtíme si v galaxii, ve které by hvězd podobných Slunci měly být další **stovky miliard** s další **stovkou miliard** jiných **planet!** A takových galaxií není ve vesmíru jen několik dalších miliard, ale dokonce několik **bilionů**. A toto všechno mělo jednoho krásného dne „z ničeho nic“ explodovat z jedné malé kuličky. Takže s trochou nadhledu...

celá naše existence, včetně vesmíru, je na absurditě založena!

ERROR

Na rozuzlení toho, jak je to doopravdy, si budeme muset pravděpodobně ještě nějakou chvíli počkat. V lepším případě to rozluští někdo ještě za našeho **života**, v opačném případě to zjistíme až **po smrti**, a možná se to nedozvíme dokonce **ani potom**.

Nemusíme si však zoufat, protože nám to teď může být stejně jedno. V našich životech totiž není jisté **nic**. Tedy... až na jednu věc...

„Memento mori!“ – Pamatuj, že zemřeš!

Svět jako puzzle

Stejně jako degraduje materiál a postupně se **rozpadají** předměty okolo nás, tak stárnou a degradují i naše těla. Proč se to děje?

Kdybychom se na to podívali trochu hravější formou, mohli bychom prohlásit, že...

celý známý svět je jako stavebnice.

Zkrátka věci se musí opakovaně **rozpadat**, aby se mohly znovu **poskládat**. Poskládat se znovu jako něco jiného, něco nového. To se pak zas a znovu rozpadne, zvětrá, rozloží..., a to **včetně nás**. Tedy... našeho těla.

Představte si, že by to takto nefungovalo a věci by se postupně nerozpadaly a nerozkládaly. To bychom se tady topili v tělech mrtvých předků, zvířat, nerozloženého materiálu a odpadu v jejich původní podobě. Něco se rozkládá déle, něco kratší dobu, ale téměř vše se nakonec nějakou formou rozloží a potom **znovu zužitkuje**. Tedy, téměř všechno... Je totiž pravda, že spousta produktů našich chytrých hlav tu na naší planetě Zemi může být další stovky či tisíce let a na své cestě ze sebe budou vypouštět do životního prostředí mnoho toxických látek.

Ale zpět k přirozenému rozkladu. Co si myslíte, že je například rezavění železa? No přece fáze vedoucí k jeho postupnému

rozpadu. A proč se nám vlastně porouchávají spotřebiče? Přesně tak, jejich součásti podléhají korozi a následné degradaci se stejným cílem – postupně se **rozpadnout, rozložit**. Samozřejmě „pocitivé“ výrobky z kvalitních materiálů a s kvalitní povrchovou úpravou mohou vydržet déle než ty méně kvalitní. Nic to však nemění na tom, že i ty nejkvalitnější výrobky časem přestanou fungovat a... **začnou se rozpadat nebo rozkládat**.

Z náboženské literatury známe text...

„prach jsi a v prach se obrátíš.“

S trochou fantazie by se to mohlo vyjádřit i tak, že...

atom jsi a v atom se obrátíš...

...aby se z nás časem mohlo poskládat zase něco nového. Stejně jako ta stavebnice! Časem by „z nás“ mohl vzniknout například... chameleon... Přestože se **hmota a její energie na Zemi dokola recykluje**, ne každý si uvědomuje, že lidské tělo, a tedy i my, jsme poskládáni z úplně stejných stavebních prvků jako jiné věci v přírodě. To znamená, že nějaký určitý atom, třeba na našem kolenu nebo nose, mohl být kdysi krkem nebo zadkem dinosaura. A mimochodem, když už mluvíme o tom, že téměř vše na světě se v nějaké podobě recykluje a v nějaké formě točí dokola, jakou vodu si myslíte, že pijete? Nějakou novou? Nepoužitou? Ne, ne! Na těch stejných atomech tvořících sloučeninu vody si mohl před „pár“ lety v klidu pochutnávat místní mamut nebo ještě nedávno sousedův jorkšír. Pak ji vyslintal nebo vymočil, aby se znovu zužitkovala například v naší sprše nebo v naší sklenici...

„Carpe diem!“ – Užívejte dne! ... Dokud žije vaše tělo.

Na postupné degradaci materiálu, včetně našich těl, by mohlo být nepříjemné to, že k životu na Zemi potřebujeme mít to tělo funkční. Jednoduše řečeno, život tak, jak ho známe, **žijeme jen tak dlouho, dokud je naživu naše tělo**. Jakmile dojde k jeho nenapravitelnému poškození nebo v důsledku přirozeného stárnutí fatálně selže, nastává **z biologického hlediska** naše smrt.

A abychom to měli v našem životě pořádně „okořeněné“, jsme v této „stárnoucí škatulce“ uvěznění a nuceni ten **proces postupné degradace sebe sama** sledovat pěkně zblízka. Tato skutečnost se nám razantně připomene hlavně tehdy, když si poprvé uvědomíme, že to „neznámé“ čelo plné vrásek v zrcadle, na displeji telefonu nebo na obrazovce počítače jsme vlastně my. Tedy... naše postupně stárnoucí tělo. Možná je to jedna z našich největších životních lekcí o tom, jak...

akceptovat a tedy přijmout životní skutečnosti, které nemůžeme změnit.

Životní výzvou však není jen postupné stárnutí našeho těla, které sledujeme v přímém přenosu. Zároveň jsme totiž nuceni ten život prožívat s vědomím, že ve finále **nevyhnutelně zemřeme**. Občasnou připomínkou tohoto faktu je smrt druhých lidí. Odchod druhého člověka v nás tedy nevyvolává smutek a úzkost jen tím,

že jsme ztratili někoho blízkého. Smrt druhého člověka nám totiž poměrně intenzivně připomíná ten nekompromisní fakt, že i my sami **budeme** dříve či později **toho mrtvého následovat**. A s tímto vědomím nevyhnutelné smrti žijeme, **aniž bychom věděli, co bude dál**.

Představa smrti je pro nás tedy představou „kroku do neznáma“. A my už přece víme, že **představa něčeho neznámého** je pro *program vyhnutí se nebezpečí v našich hlavách* úplnou katastrofou, která vyvolává **pocity strachu**.

***Paradox:** Program vyhnutí se nebezpečí v nás vyvolává pocit strachu proto, abychom se pokusili neznámému, a tedy potenciálně nebezpečnému prostředí vyhnout. Nicméně...*

smrti se vyhnout nedá!

ERROR

a to může být docela seriózní patová situace. Pro mnohé takový doživotní „šach mat“. Prostě pokračování životní lekce v **akceptování toho, co nemůžeme změnit**.

***Paradox:** Kdo ví, třeba je to po smrti úplně super. My to jen nevíme, a tak se bojíme a často se tu snažíme držet zuby nehty...*

To, že budeme dříve či později umírat, tedy s největší pravděpodobností neovlivníme. Co však ovlivnit můžeme, je to, s **jakým pocitem budeme umírat**. Kolik lidí na smrtelné posteli

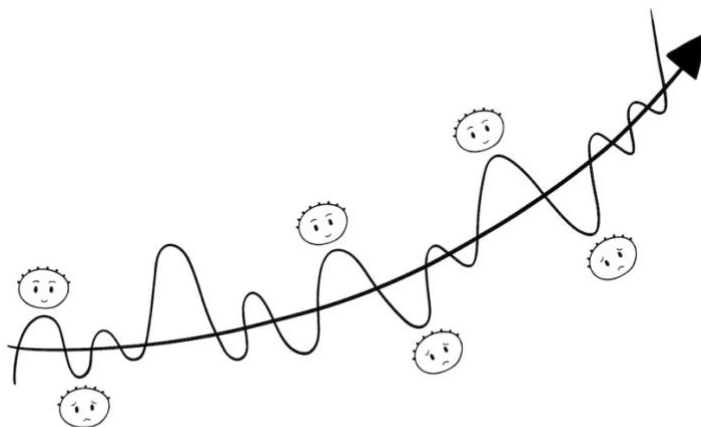
lituje, že se v životě nepřekonávalo víc? Že jsme se neodhodlali udělat „to či ono“? Vždyť mnoho z nás je na smrtelné posteli zbytečně brzy právě proto, že jsme se v životě překonávat nedokázali... nebo jsme se..., ehm..., překonávali (například při adrenalinových sportech) až příliš... Tak či onak, co tedy s tím?

Žijme tak, abychom se nemuseli bát umřít!

Žijme život, se kterým, **až se jednoho dne budeme na „smrtelné posteli“ ohlížet zpět**, budeme spokojeni. Není tu však řeč o prožití lehkého a pohodlného života. Lehký a pohodlný život není ani náhodou zárukou toho, že se sebou budeme na „smrtelné posteli“ spokojeni. Dokonce by tomu mohlo být **přesně naopak**, nemluvě o tom, že trvale lehký a pohodlný život je obzvláště **velmi nepravděpodobný**. Život je totiž...

řetěz nekončících problémů, výzev, trápení a úkolů,

díky kterým bychom se **však měli zdokonalovat a osobnostně dospívat**. A že těch příležitostí na „trénink“ nám bude dopřáno nespočet.

Jednou jsme „nahore“, jednou jsme „dole“, ale díky tomu postupně rosteme.

Život je tedy často velmi těžký a spokojení můžeme být hlavně s tím...

jak jsme ten těžký život zvládali žít.

Jak už bylo opakovaně řečeno, tělo je se svou sbírkou programů a instinktů relativně samostatným organismem, který je schopen fungovat téměř bez nás. Nejednomu z nás by tedy na konci života mohla z úst zaznít slova...

„mám pocit, že jsem svůj život vůbec nežil.“

A to se může stát poměrně snadno. Stačí, aby většina „rozhodnutí“ v našem životě byla jen **slepým poslušáním tělesných programů**. Vzpomeňte si však – nebyli jste na sebe nejvíce hrdí právě tehdy, když jste v něčem dokázali...

- **překonávat sami sebe?**

A tak překonali lenost, strach, chuť přejídat se? Nebo když jste se nenechali strhnout amygdalou...

- **dokázali převzít kontrolu...**

... a i navzdory nutkání **neublížili** svému okolí, rodině, dítěti? Nebo když zvládáme...

- **být pro okolí oporou, inspirací, a...**
- **pokud dokážeme vykouzlit úsměv...**

na tváři smutných lidí, i když nás samotné to stojí moře energie? Jednoduše, když...

- **dokážeme vystupovat z komfortní zóny...**

a nenecháváme **svůj život protéct** „mezi prsty“ **na autopilota**, jen jako **otroci vlastního těla a jeho tělesných programů**?

Okamžiky, které by se mohly započítat do našeho životního „skóre“, se totiž často nacházejí právě **za hranicí našeho pohodlí a komfortu**. A na tyto okamžiky můžeme být hrdí nejen na konci života, **ale i v jeho průběhu**.

Pro mnohé z nás může být **toto** poslední týden, poslední den, poslední kniha, poslední řádky... Právě **ted'** někdo zemřel...

Jaký je tedy...

- **můj vliv** na okolí...

...na planetu a ostatní **živé tvory**, kteří s námi obývají **společnou Zemi**? Co po sobě zanechám?

- **Jak se chovám...**

...k sobě samému, k vlastnímu tělu? Jak se chovám **k ostatním lidem** a...

- **jakým příkladem jdu...**

svým dětem, a tedy dalším generacím?

Do jaké míry...

- **přijímám zodpovědnost a...**

držím „volant svého života“ v rukou já a do jaké míry se jen „vezu“ jako sluha svých strachů, chutí k jídlu, lenosti, chamtivosti, emocí? Do jaké míry se vezu pouze jako sluha okolí, sluha ega, sluha **tělesných programů...**

sluha svého těla?

Dělám pro svůj pomyslný „**životní kredit**“ maximum, abych byl se sebou během života i na jeho konci spokojený? Můžu v klidu, spokojeně a **bez pocitu životního selhání** naposledy vydechnout?

Nikdy není pozdě!

A jak je to tedy po smrti doopravdy? Někteří už to možná vědí..., ale my ostatní si ještě musíme počkat.

„Memento mori!“ – Pamatuj, že zemřeš! Zadruhé

Jednoho dne šel Petr jako obvykle s rodinou do kostela. Tehdy ještě netušil, že tento den změní celý zbytek jeho života...

Farář se ve svém kázání nečekaně věnoval tomu, kvůli čemu Petr proplakal už tolik nocí. Petr si už nepamatuje přesné znění farářových slov, ale v hlavě si odnášel, že to, co v sobě už dlouho pocituje, je prý zlo... Že je to prý proti přírodě, že je to dokonce i proti Bohu! Během farářova nezvykle emotivního kázání Petr zoufale sledoval souhlasné přikyvování většiny lidí kolem sebe. „Doufám, že naši rodinu podobné prokletí nikdy nepotká,“ utrousil Petrův otec razantně. Petr v tu chvíli cítil, jak se mu slabostí podlomila kolena. Snažil se zahnat slzy, které se mu tlačily do očí. Chtělo se mu křičet z plných plic! Vykřičet do

celého světa: „Proč tedy cítím to, co cítím, když je to proti přírodě? A jak to může být proti Bohu, když to byl Bůh, kdo mě takového stvořil? Já jsem si to přece nevybral!“ To všechno a ještě víc chtěl v tu chvíli ze sebe dostat ven. Ale nezmohl se ani na jediné slovo... „Stejně by byli všichni hluší...“, pomyslel si zlomeně.

Mše vyvolala bouřlivé diskuse nejen ve městě, kde Petr žil. Stala se také „ústředním tématem“ na sociálních sítích a v kruhu Petrovy rodiny. V kruhu Petrovy rodiny, která měla pro dané téma jen pramálo pochopení. Střípky odvahy říci svému okolí pravdu, které v sobě Petr pracně skládal, se roztrhly spolu se zbytkem jeho sebeúcty...

Petr už odvalu nikdy nenajde... Svůj život ukončil krátce poté, pouhý den před Velikonocemi...

Zanechal po sobě vzkaz napsaný na zadní straně staré fotky. Vzkaz, který jeho nic netušící rodině zpočátku nedával smysl, ale Petrovu otci netrvalo dlouho, než pochopil... Stačila mu k tomu jedna z posledních vět...

„Tati, teď už se žádného prokletí v rodině bát nemusíš... Mám vás rád...“

Text rozmazávají slzy, které stékají po tváři Petrova otce a dopadají na povrch staré černobílé fotky. Fotky šťastných rodičů, kteří drží Petra ještě jako usměvavé batole v náručí...

ERROR

Chcete se dovědět víc? Ponořte se hlouběji do knihy!

Tato minisérie nabízí pouze malou ochutnávku knihy *ERROR* – komplexního a holistického průvodce porozuměním vašemu tělu, životu v něm a naší **vzájemné propojenosti** s „naší“ planetou.

Mimo jiné v knize *ERROR* odhalíte:

Tělesné programy:

- **Program příjmu energie** – Proč si naše těla uchovávají přebytečnou váhu a co s tím.
- **Program šetření energie** – Jak porozumět lenosti a osvobodit se od její nadvlády.
- **Program vyhýbání se nebezpečí** – Jak nás ovládá strach ze změn a jak jej překonat.
- **Programy ega** – Proč se srovnáváme s ostatními, máme problém přiznat chybu nebo se trápíme názory druhých.

A ještě více:

- **Puzzle s Puzzle** – Jak tělesné programy ovlivňují vaše partnerské vztahy.
- **Mikrotěla** – Neviditelné nitky rodičovství: jak nevědomky ovlivňujeme své děti a jak minimalizovat negativní dopady.
- **Vaše tělo jste si (možná) nevybrali** – Jste vy a vaše tělo jedno a totéž, nebo dvě oddělené entity?
- **„Cogito, ergo sum!“** – Objevte zdroj svých myšlenek a naučte se je ovládat.
- **Emoce** jako reaktivní vlastnost těla – Jak jim porozumět a pracovat s nimi.
- **Komponenty těla** – Jsem stroj, zvíře, nebo něco zcela jiného?
- **„Memento mori!“** – Strach ze smrti a možnosti, jak kráčet po životní cestě s klidem směřující k poslednímu výdechu.

Celá kniha *ERROR* jde ještě dál – nejenže vysvětluje tyto programy, ale nabízí také nástroje, postřehy a odhalení, která vám pomohou lépe porozumět sobě i světu kolem vás.

Udělejte další krok. Najděte odpovědi (nebo další otázky a myšlenkové podněty) v knize *ERROR*.

Pokud se vám minisérie *ERROR* líbila, budeme velmi vděční, pokud zanecháte recenzi a případně ji doporučíte svým blízkým.

Vaše zpětná vazba a podpora mohou pomoci dostat knihu k dalším lidem, kterým by mohla být užitečná.

Navíc se můžete přidat do naší facebookové skupiny nebo nás sledovat na Instagramu, kde sdílíme inspiraci, novinky a zajímavosti.

<https://www.facebook.com/knihaERROR>

<https://www.instagram.com/knihaerror/>

<https://www.kniha-error.cz/>

Děkujeme za každé slovo, sdílení a podporu!

Pokud při čtení narazíte na jakékoliv chyby nebo překlepy, neváhejte je prosím nahlásit na: stan@grow-soul.com. Vaše pomoc a zpětná vazba jsou pro nás velmi cenné.

S úctou,
Stanislav